

Puncte de suspensie...

AL. MIRODAN

Minor- major

Aurel Storin schițează un-deva (într-o schiță) tragedia unui critic de artă, care, în-torcându-se acasă, găsește liftul înțepenit și pornește pe scări până la etajul, am uitat care, unde locuiește. E un critic cam în vîrstă (ca unii), cam bolnav (ca alții) și foarte pornit (ca toți) împotriva cazurilor minore de pe scenă și din literatură. Meditînd la aceste cazuri, despre care tocmăi discutasese vehement în dimineața cu pricina, la o ședință sau într-un articol, cronicarul nostru urcă, gîfîind sporit, scările și, firește, exprimîndu-și lăuntric iritarea determinată de ne-funcționarea liftului. Ce ghinion... Să fii de oarecare vîrstă, să fii obosit (pamfletul cu citate împotriva faptelor minore din artă îl istovise), să ai ceva (secolul!) cu inima și să trebuiască a urca pe jos pînă la șapte, sau zece, sau paisprezece... Bineînțeles, oprirea liftului nu-i un capăt de țară, planeta cunoaște probleme — nu-i așa? — ceva mai complicate, a-ți mobila mîntea cu mersul ascensoarelor în sectorul III din Capitală e derizoriu („Savoy“, „Urzica“ sau „Estrada duminicală“), un intelectual veritabil evită a coborî la nivelul ascensor-Aprozar-autobuzul 31 etc., dar, de gîfîit, gîfîie, cînd liftul din bloc s-a defectat. Iar, cîteodată, persoana plătește neobănuit de pe urma faptelor minore, așa cum se întîmplă cu eroul povestirii lui Storin, care, ajuns opintit la capătul urcușului, se prăbușește mort pe palier: infarct. Schița

foarte fabulă a dramaturgului vrea nu numai să răz-bune avatarurile umoristului legat de cotidian (dar dac-am spune de viață?) și bătut veșnic în creier cu: „astea nu-s probleme majore“, „astea nu-s probleme majore“, ci și să avertizeze că minorii din ziua de azi...

Pe drept cuvînt.

Cronicarul din schiță n-a murit din cauza exploziilor nucleare, a violenței contemporane sau a structuralismului, adică a unor fenomene, îndiscutabil, majore, ci din pricina unui fleac (într-o zi... liftul...).

Cronicarul din bloc n-a murit din cauza contradicțiilor sfișietoare dintre terestru și metafizic, a terorismului internațional sau a dragostei spulberate, ci din pricina unui fleac. Da, asta-i cuvîntul, un fleac. Un fleac și-attita tot, fără-ndoială.

Dar un fleac care ucide.

De unde, o inevitabilă întrebare: fleacurile ucigașe sînt (mai sînt) fleacuri?

Și o sugestie: n-ar fi timpul ca — în sfîrșit! — faptele minore să devină majore?

Animație

Organizat, ca-n fiecare an, cu imaginație, „Festivalul de toamnă“ de la Paris (cuprînzînd, după cum se știe, cicluri de piese și filme, expoziții de pictură și concerte, ce vor să reflecte recolta artistică de peste vară) m-a interesat îndeosebi datorită actorului Olivier Perrier, care, cum citeam mai deunăzi, plînuia să iasă pe scena teatrului

„Bouffes du Nord“, însoțit de-un muzician, o vacă și-un vițel, pentru a interpreta spectacolul Memoriile unui bonom.

Ideea mi s-a părut, cel puțin la prima vedere, atît de riscantă încît am avut impresia că simpaticul și talentatul animator și-a pierdut (cum spun fanțuzii) Nordul: într-adevăr, una e să fii conștient că toamna se numără bobocii și alta să efectuezi aceeași operație cu vacile și vițelii. Cînd zic „riscantă“ mă gîndesc, în primul rînd, la acei cronicari dramatice (cîini!) care cer stăruitor, de la o vreme, curățirea grajdurilor lui Augias din-lăuntru teatrelor și — firește — ar fi ispitii să dea cu bita în promovarea amintirilor vite pe scenă.

Apoi, mă gîndesc că a încredința vițelului un rol de anvergură constituie — cel puțin, în principiu — o inițiativă hazardată, deoarece, naiv și nepriceput, el s-ar putea uita la partenerii și la public ca la poarta nouă.

În sfîrșit, dacă actorii-actori sînt destul de nărvăși, adesea încălcînd textul sau inventînd „cîrlige“ ce distonează cu aerul impus de regizor, actorii-animale pot — e lesne de-nțeles — să producă surprize incomparabil mai neplăcute (atît vîzului, cît și mirosului), dînd astfel cu piciorul șansei oferite, adică — în două cuvinte — făcînd ea vaca cu șîștarul.

Toate acestea (precum și altele) nu pot împiedica, însă, să privesc cu simpatie și curiozitate montarea lui Olivier Perrier și să-i adresez binecunoscuta urare teatrală a culiselor din Franța și de peste tot...